

Pügatud hekiks sobivad kuusk ja elupuu

nimetus	taimi 1 m-l	kõrgus m	märkused
Harilik elupuu	3	2–4	Pealt ei pügata enne, kui hekk on kasvanud soovitud kõrguseni.
Harilik kuusk	3	2–4	Pealt ei pügata enne, kui hekk on kasvanud soovitud kõrguseni.
Kanada kuusk	3	2–4	Pügatakse nagu tavalist kuusehekki. Tuultele vastupidav
Pöldvaher	3	2–4	Moodustab tugeva heki. Kannatab mõnikord jahukaste all.
Harilik jugapuu	3	kuni 2,5	Igihaljas
Läikiv tuhkpuu	3	kuni 2,5	Eelistab läbilaskvaid muldasid
Magesõstar	3–4	kuni 2,5	Kergesti hooldatav ja vastupidav
Must aroonia	3–4	kuni 2,5	Kergesti hooldatav, kaunis sügisvärvides
Üheemakaline viirpuu	3–4	kuni 2,5	Hästituntud hekitaim

Enelas ja harilik sirel sobivad vabakujulisse hekki

nimetus	taimi 1 m-l	kõrgus m	märkused
Elupuu	1–2	2–6	Läbiva tüvega, rohelistes läikivad okkad
Enelas	1–2	1,5	Rikkalikult valgeid õisi mais-juunis
Harilik sirel	1	3–4	Hästi lõhnavad õied mais-juunis
Jugapuu	1–2	2–3	Tihedakasvuline
Põõsasmaran	1	1–1,5	Laiuva kasvuga sihvakas põõsas
Siberi kontpuu	1–2	2–3	Korallpunased oksad, vajab reeglipärast lõikamist

Allikas: L.-E. Samuelsson ja U. Schenkmanis, "Aedniku ABC", 2003

► Kaunilt pügatud hekile lisavad jumet elupuude koonused.

laiem olema. Hekitaimi müüakse peamiselt paljasjuursetena, st ilma mullapallita. Istutamiseks sobivaim aeg on kevad või sügis.

Taimede vahekaugus sõltub taimeliigist ja sellest, kui tiheidat hekki soovitakse, enamasti on see 50–100 cm. Kui eesmärgiks on tihed hekk, peaks taimed istutama kahes reas, ja vaheks peaks jääma 40–60 cm, ridade vahe peaks olema 30 cm.

Kevadel istutatud taimed tuleb kohe tagasi lõigata 10–20 cm kõrguseni maapinnast. Sügisese istutamise korral jäetakse tagasilõikuse

kevadeks. Okaspuuhekke istutamise ajal tagasi ei lõigata, neid pügatakse siis, kui vajalik kõrgus on täis kasvanud. Ilusa heki saamiseks tuleks seda regulaarselt väetada. Seda tehakse enamasti kevadel kohe pärast lehtede puhkemist. Hekk kasvab planeeritud kõrguse ja tiheduse täis 3–5 aastaga.

Hekki ei pea tingimata istutama vaid krundi piirdeks, seda võib rajada ka aia osade eraldamiseks, salapärase sopikeste loomiseks. Hekki võib kasutada erinevaid taimi, need teevad pika heki huvitavamaks. Varieerida võib ka heki kõrgusega.

Evelin Rikma

Ka hekk vajab aeg-ajalt noorendust ja iluravi

Ikka juhtub, et juba rajatud ja suureks kasvanud hekki tekib mõni auk, mis riivab pikas hekireas silma. Mida ette võtta?

Kui vigastatud taim ei ole lõplikult surnud, võib katsetada selle elule turgutamist: selleks tuleks teda hoolega väetada ja ootama jääda. Isegi, kui taim on surnud, võib kõrval olevaid taimi väetisega turgutada, et nad oma kiirema kasvuga augu täidaksid.

Noorenduslõikuse puhul lõigatakse kogu hekk tagasi 10–20 cm kõrguseni maapinnast. Noorenduslõikust vajab hekk 10–15 aasta järel. Seda tehakse talve lõpul. Alles jäänud tüügastel hakkavad võrsed kiiresti kasvama ja neist kasvatataksegi uus hekk.

Umbekasvanud ja inetuks muutunud hekk tuleks maha lõigata, juured maast välja kiskuda ja uus asemele istutada.

Kahjustatud oksa võib heit-

► Heki istutamisel tasuks arvesse võtta ka ilmakaari, nii sobib põhjakülge istutada kuusehekk, idaserva sobib hästi elupuu ja lõunapoolne hekk võiks koosneda õrnamatest õitsvatest taimedest (sirel, enelas).

Hekki ei pea tingimata istutama vaid krundi piirdeks, seda võib rajada ka aia osade eraldamiseks, salapärase sopikeste loomiseks.

lehistel põõsastel maha lõigata igal ajal, vanu oksa ainult taime puhkeperioodil. Ilusate õitega põõsaste kärpimisel tuleb olla ettevaatlik, kuna nii võib eemaldada õiepungad. Õitsvaid hekke kärbitakse kohe pärast õitsemist, siis jõuavad uued õiepungad moodustuda.

Pügamine kuulub hästi hooldatud heki pidamise juurde. Igihaljaid taimi pügatakse korra aastas, heitlehist hekki nii tihti, kui vaja. Enamikku hekke on kasulik pügada siis, kui taimed jõuliselt kasvavad, siis jõuavad augud paraneda ja taimed lõikusest toibuda.

Hekk võib aga inetuks muutuda ka muudel põhjustel: vähene päikesevalgus, vale pH-tase mullas, vähe niiskust, kahjurid või lihtsalt vanadus. Sel juhul tuleb heki halva väljanägemise põhjus välja selgitada ja vastavalt sellele tegutseda asuda.

Allikas: L. ja N. Hill, "Muru- ja aiahooldaja käsiraamat", 2001